

Дибкова Л.М.,
д. пед. н., проф.,
Рзаєв Д.О.,
старший викладач,

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

СУЧАСНІ ТRENДИ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У НАВЧАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Технології штучного інтелекту (ШІ) стрімко охоплюють усі сфери суспільного життя. Наприклад, модель ChatGPT у січні 2025 року використовувало 3905 млрд людей, що на 137% більше ніж у лютому 2024 року [1]. Набір знань і можливості моделей постійно удосконалюються і поповнюються. Це стосується і сфери програмування: до 30% програмних кодів деяких проектів вже пишуться за допомогою ШІ [2].

Водночас активно створюються і нові моделі ШІ, які швидко набувають популярності. Наприклад, модель DeepSeek, яка має відкритий вихідний код, що дозволяє удосконалювати програмне забезпечення, було завантажено 1,6 млн разів. Вона посіла перше місце в магазинах додатків для iPhone в Австралії, Канаді, Китаї, Сінгапурі, США та Великій Британії [3].

Моделі штучного інтелекту стрімко впроваджуються й в освітнє середовище. Створення викладачами тестових завдань, мультимедійних презентацій, відео значно розширюють діапазон навчального контенту. Водночас і студенти активно використовують цю новітню технологію, виконуючи такі завдання як:

1. Переклад тексту з однієї мови на іншу.
2. Виконання різноманітних обчислень.
3. Створення зображень на основі текстового опису.
4. Пошук та виправлення помилок у заданому тексті та ін.

Набори навичок, пов'язані із використанням технологій ШІ, стають важливим компонентом професійної підготовки студентів і роботодавці очікують від нових співробітників відповідних навичок.

Ця вимога сьогодення реалізується країнами у розробці різноманітних програм для молоді. Об'єднані Арабські Емірати цього року введуть штучний

інтелект до навчальної програми державних шкіл. Курс включатиме етичну обізнаність, фундаментальні концепції та застосування у реальному світі [4].

Муніципальна комісія з освіти Пекіна ухвалила рішення, що у шкільних програмах має бути передбачено не менше 8 занять із ШІ протягом навчального року. Школи можуть організувати окремий курс із ШІ або вивчати технологію в рамках уроків з інформатики. Учні початкової школи (6-12 років) отримають базові знання про ШІ, учні середніх класів навчатимуться застосовувати ШІ в школі та в повсякденному житті, а старшокласники зосередяться на розширенні можливостей ШІ та інноваціях [5].

Необхідно зазначити, що, незважаючи на те, що моделі ШІ широко використовуються як викладачами так і студентами, існують певні проблеми такі як генерування невірної або фальшивої інформації, обхід детекторів плагіату; помилки в аналітичних завданнях та ін. Саме тому навчальні заклади повинні, враховуючи світові тенденції та існуючі ризики, розробляти чіткі інструкції й вказівки при використанні ШІ.

Кількість правил, пов'язаних із штучним інтелектом, у США значно зросла за останні п'ять років. У 2023 році діяло 25 нормативних актів, пов'язаних з ШІ, порівняно з одним у 2016 році. Лише минулого року загальна кількість нормативних актів, пов'язаних із регулюванням у галузі AI, зросла на 56,3% [6].

Чітка регламентація використання цих новітніх технологій сприятиме належному використанню їх студентами, збагаченню їхніх цифрових навичок, розвиватиме здатність до критичного мислення. Отриманий студентами досвід стає ключовим компонентом їхнього майбутнього працевлаштування.

У багатьох світових університетах вже розроблені чіткі вказівки що дозволено і що заборонено при роботі із програмами ШІ. Наприклад, у Стенфордському університеті зазначено, що використання генеративних інструментів ШІ для суттєвого виконання завдання чи іспиту (наприклад, шляхом введення запитань до іспиту чи завдання) не дозволяється. Студенти повинні визнати застосування генеративного ШІ (окрім випадкового використання) і за замовчуванням розкривати таку допомогу, якщо є сумніви [7].

Таким чином, впроваджуючи технологій ШІ в освітню галузь, важливо приділяти значення потенційним ризикам і викликам для безпеки, посилювати контроль та розробляти вказівки щодо обмежень для мінімізації загроз та забезпечити безпечну, надійну та контрольовану роботу. Розроблення чітких інструкцій щодо дозволу і обмежень використання ШІ у навчальному процесі створює процедуру застосування більш прозорою і зрозумілою як для студентів, так і для викладачів.

Список використаних джерел

1. Similarweb (2025, March, 9). [Web log post]. Retrieved from <https://x.com/Similarweb/status/1898670845016289440>
2. Brody Ford, Matt Day (2025, May, 14). Microsoft Layoffs Hit Coders Hardest with AI Costs on the Rise. Retrieved from <https://www.bloomberg.com/news/articles/2025-05-14/microsoft-layoffs-hit-software-engineers-as-industry-touts-ai-savings?fromMostRead=true>
3. Saritha Rai, Newley Pur Pernell (2025, January, 28). What Is China's DeepSeek and Why Is It Freaking Out the AI World? Retrieved from <https://www.bloomberg.com/news/articles/2025-01-27/what-is-deepseek-r1-and-how-does-china-s-ai-model-compare-to-openai-meta>
4. Sara Gharaibeh (2025, May, 4). UAE Rolls Out AI for Schoolkids in New Push for Sector Forefront. Retrieved from <https://www.bloomberg.com/news/articles/2025-05-04/uae-rolls-out-ai-for-schoolkids-in-new-push-for-sector-forefront>
5. Lee Chong Ming (2025, March, 10). China's capital city is making AI education mandatory, even for elementary schoolers. Retrieved from <https://www.businessinsider.com/china-beijing-ai-education-mandatory-classrooms-elementary-schoolers-2025-3?IR=T>
6. De Novo Cloud Expert (2024, April, 24). 10 головних тенденцій у галузі AI за версією Стенфордського Університету. [Web log post]. Retrieved from <https://denovo.ua/ru/blog/stanford-index-ai-report>
7. Дибкова, Л. *Організація навчального процесу у контексті використання технологій штучного інтелекту*//Збірник матеріалів VII Міжнародної науково-практичної конференції «Стратегічні імперативи сучасного менеджменту» (08 травня 2024 р., м. Київ) – К.: КНЕУ, 2024. – С. 474–477.